

Tasiilami qimarnguimmik pilersitsinissamik periarfissat eqqartorneqarnissaat pillugu Naalakkersuisut Kommuneqarfik Sermersuumut saaffigineqqullugit peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Laura Tánâujik, Siumut)
(Siullermeernera)

Demokraatini isumaqarpugut kusanarluinnaqqissaarteq Laura Tánâujik-p qimarnguiviit taakkunu nunami maani iluaqutaanerit siunnersuuteqarfigeqqimmagit aamma taamaattumik siunnersuut ilalerparput. Taamatulli oqareerluta nunatsinnut ajornartorsiutaavoq annertoq, pisariaqartitsineq taama annertutigimmat.

Ilaatigut Kalaallit Nunaanni politiit ataatsimeeqatigereerlugit paasivarput angerlarsimaffinni eqqissiviilliornerit aamma angerlarsimaffinni meerartalinni eqqissiviilliornerit, politiit immikkoortiterlugit naatsorsoqqissaarsimasaanni, pinerlunnerit tamangajammik pilieriarineqartartut aalakoortunit imaluunniit malugisimaartunit. Tassa politiit aggersarneqarsimatillugit. Tassa imaappoq affarliusut tusaasimatillugit.

Persuttaaneq soppassuusinnaavoq. Imaaginangilaq aapparisamik attuineq.

Aamma persuttaariaatsit assigiinngitsut oqallisiginissaat pisariaqartipparput, ersinnerusut imaluunniit takujuminaatsut.

Aamma persuttaaneruvoq aapparisamut aningaasanik tunisiumannginneq imaluunniit meeqqanit taakku atorfissaqartitsigaluartut - allat aningaasaataannik aqutsineq. Persuttaaneruvoq aamma oqaqqusinani siorasaarineq imaluunniit akerartuineq imaluunniit nikanarsaaneq aamma tarnikkut persuttarneqartumik illoqarfimmi nakkutilliineq.

Persuttaaneq aamma tassaavoq ulluinnarni pisariaqartitanik tunnissinaveersaaneq, aapparisaq tusaajumanngippat imminut toqunnissamik siorasaarineq, akuerineqaqqaarani aapparisamik piumanngitsumik atoqateqarneq - imaluunniit nukersorlunin atoqateqarneq.

Persuttaaneruvoq gaslighting atornerqarpat, tassaavoq tarnikkut atornerluineq, piviusunik sangutitsinikkut, aamma persuttakkamut pisut iliuuserineqartullu - persuttaasumut iluaqutaasumik - persuttarneqartup imminut tunngasunik, misigisartakkanminik aalajangertakkaminillu apeqqusiisalnissaata tungaanut - kanngutsaattuliortumut iluaqutaasumik, taanna persuttakkaminik misigissutsitigut tarnikkullu sakkortuumik aqutsinnaalersimasarmat taamaasinerani.

Imaassinnaavoq kanngutsaattuliortup pissaanini atoraa, atorfini imaluunniit illoqarfeqatigiinni inissisimanini persuttakkani mattunniarlugu, akerartorniarlugu imaluunniit ingunniarlugu - allanit isiginerlutsilerniarlugu, mattunniarlugulu.

Persuttaaneq tarnikkut persuttaaneruvoq, tassani kanngutsaattuliortoq ima pissusilersorsinnaasarpog isummani allangorartittuarlugu; ilaqttani ikinngutiniluunniit tusaasut aappani pisuutittarlugu, inuttut naleqassusaa tatigeneralu sequtserniarlugit, kanngutsaattuliortoq uukapaatitsisarpog nakkutilliisarlu nilu eqqukkani allaat qulalersittarlugu tarnikkut, inuttut pisinnaatitaaffisigut, ilaqqat pisinnaatitaaffisigut aamma immaqa meeqqat toqqissisimanissaminut pisariaqartitaat, ataqqinassusaa, eqqissisimanissaa oqortumiinnissaallu eqqarsaatigalugit.

Persuttaanerup ajornartorsiutitaraa tuniluuttarpat. Inersimasut akornanni, inuiaqatigiinni takussaasarpog, atorfeqarneq, ilinniarneg, inuuneg attaviillu aserorneqartarmata - aamma allaat nunarsuup sinneranut tatiginninnermut.

Aamma persuttaanermit eqqugaasut ipuummertitaasarpog tarnikkullu matullutik aamma inuunermut tamarmut sorsulersinnaasarpog. Amerlanertigut nipaallutik, inuimmi eqqartorusuneg ajorpaat persuttarneqartarnertik.

Suli paqumigineqarpog, oqaatigineqaaqajaasarlunilu eqqugaasog nammineq pisuusog aamma inersimasut tusakkajuppaat "iliuuseqartariaqalersut" aamma "namminneg qinersimagaat". Paasineqarnissag imaannaanngissinnaasarpog, aqqutissag nutaaq nassaariuminaasinnaasarpog imaluunniit nukissag persuttagaaneq qimanniarlugu. Persuttarneqarneq inuuneg naallu anersaakkut ikiliisarpog. Upperiuminaasinnaasarpog neriutissaqartoq, ajunngittunga - aamma persuttaaneq amerlasuutigut persuttaasartumut asanninnermik pissuteqartarpog. Aamma ikiorneqartariaqartumut. Persuttaaneq uteqattaartuuvoq amerlasuutigut asanninnermik takorluukkanillu sequtserisartoq.

Persuttaaneq piuartog unitsikkuminaappog aamma eqqumaffigisariaqarparput tarnikkut persuttaasarneq aamma persuttaanerup kinguneri.

Demokraatini assersuutigalugu isumaqarpugut soorlu Post Traumatisk Stress Syndrom/lidelse - PTSD nunami maani iliuuseqarfigineqarneq ajortoq. Iluaqutaasumik sukumiisumillu PTSD sulissutigineqarsinnaavoq aamma kingunerlutsitsinermut tunngasut katsorsaanerit allat allartitsinnagit - tassani nunani avannarlerni nunat allat isumassarsiorfigisinnaavagut. Assersuutigalugu Danmark pitsaalluinnartumik peqartoq Videncenter for psykotraumatologi, PTSD aamma kingunerlutsitsinernut allanut katsorsaavimmik. Oqaatigiumasara tassaavoq nutaamik eqqarsartariaqartugut immikkoortumi taasanni.

Meeqqat timikkut, tarnikkut, misigissutsikkut allatulluunniit persuttaagaasartut, perortarput isumaqarlutik tassa asanninneq taamaattoq.

Tamanna inuup inuuneranut aamma aserorsaataavoq aamma inooqatigiinnermut aserorterutaasunik takussaannngitsunik ilaqarpoq - takunngitsuugassaannngitsunik, soorlu persuttaasarneq ingerlateqqinneqartarpoq imaluunniit pinerlunnerit kanngutsaattuliornerillu nutaat kingunerisinnaasarpaat.

Demokraatini pisariaqavissuutipparpur naqissusissagippur meeqqat inuusuttullu pisariaqartikkaat pisinnaatitaaffigalugulu inuiaqatigiit qisuariartassasut ajoqusiinernik taamaattunik pisoqartillugu.

Kalaallit Nunaanni pisortat, innuttaasut, angajoqqaat, meeqqeriviit, perorsaanikkut ulluunerani neqeroorutit, atuarfiit aamma inersisup kialluunniit tamarmik pisussaaffigaat iliuuseqarnissaq pisortanullu nalunaaruteqarnissaq persuttaasoqarsimasoq pasitsaanneqarpat, kinguaassiutitigut atonerluisoqarsimasoq imaluunniit allatigut meeqqat annertuumik sumiginnarneqarpata. Aamma pisortat pisussaappur qisuariassallutik. Sukkanerpaamik.

Demokraatini nuannaarutigaaarpur Siumut sinnerlugu inatsisartuni ilaasortaq qimanguinnik pilersitsinissaq pillugu tigussaasumik siunnersuuteqarmat aamma siunnersuutip akuerineqarnissaa inassutigaaarpur.

Taamaakkaluartorli isumaqartuarpugut sulineq annertusartariaqarippur persuttaanerup qanoq ikkaluartulluunniit oqallisiginissaa angujumallugu, taakku kingunipilui aamma amingaataavoq persuttaasarneq tamatumalu kingunipiluisa sakkortuumik qaammarsaatiginissaat, eqqorneqartut kingunipilutsitseqqunagit aamma taamaalillutik innuttaasut iliuuseqarnissaminnut nammineq periarfissarsiornunissaat ikiortissarsiullaqqissinerunissaallu angujumallugit.

Forslaget henvises til behandling i Familie- og Sundhedsudvalget.